Այս համարում

Հայերեն բաժին

1- Իրանահայ համայնք……..……..……...……..1
2- Հայաստան……..……..……..……..2
3- Արեւմտյան Հայաստան…..……5
4- Սփյուռք……..……9
5- Միջազգային……9
6- Հասարակական……..……...11
7- Մշակույթ …..……..…….....15
8- Խոհեր……..17

Պարսկերեն բաժին

1- Լուրեր. .....……....1
2- Գծանկարչություն..……..……3
3- Հայերեն-պարսկերեն առածանի……..3

Շապիկի առաջին էջում՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

Վերջին էջում՝ Նաիջեւան, Հին Զուղայի խաչքարեր

Համար 170, Ապրի Հունիս 2012 թ.

No. 170, June 2012

ԼՈՒՅՍ

Մշակութային եւ հասարակական ամսագիր

Արտոնատեր եւ գլխավոր խմբագիր՝

Էդ. Բաղդասարյան

öáë ï ³ñÏÕ 15875-9488 Â»Ñ³Ý-Æñ³Ý

էլեկտրոնային փոստ՝ louys_monthly@yahoo.com

Ինտերնետային հասցեն՝ www.louysonline.com

LOUYS

Armenian Cultural and Social Monthly

License-holder and Editor-in-Chief

Ed. Baghdasarian

www.Edic-Baghdasarian.com

POBox 15875-9488 Tehran – Iran

E-mail : louys_monthly@yahoo.com

Internet : www.louysonline.com

Թերթի Գինը՝ Հատավաճառ - 5000 ռիալ

Բաժանորդագրություն՝

Իրան՝ մեկ տարի՝ 60,000 ռիալ

Արտասահման՝ մեկ տարի՝ 50 ԱՄՆ դոլար

Հոդվածների հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել խմբագրության տեսակետներին: Արտատպության դեպքում հղումը «ԼՈՒՅՍ» - ին պարտադիր է:

HayNews.am

Տիգրան Խզմալյան. «Այն ինչ նկարահանվում է, կինո չէ, հեռուստաօճառ է, …

Հայ ռեժիսորների ֆիլմերն այսօր արգելվում են, կամ լավագույն դեպքում՝ցուցադրվում ու քննարկվում նեղ շրջանակում կամ ներկայացվում կինոփառատոնների ժամանակ:

Այդ եւ այլ թեմաների մասին զրուցեցինք Տիգրան Խզմալյանի հետ (Ð³å³íáõÙÝ»ñáí):

- Պարոն Խզմալյան, Ձեր նկարահանած ֆիմերի չեն ցուցադրվում հեռուստատեսությամբ: Արդյոք ձեր համար դժվա՞ր չէ շարունակել ստեղծագործել, երբ Ձեր խոսքը տեղ չի հասնում:

- Դա իմ աշխատանքն է: Այո, հիասթապություն կա, բայց ինչի՞ց, ումի՞ց հիասթապվես: Ինձ համար ցավալի է, որ տարիներ շարունակ ես չեմ կարողանում ցուցադրել իմ ֆիլմերը հանդիսատեսին այն մաշտաբով, որով պետք է: Ոչ մի հեռուստատեսություն այդպես էլ չհամարձակվեց այս կամ այն ֆիլմը ցուցադրել, և դա զավեշտալի է:

- Ի՞նչ եք կարծում այն ամենի մասին, ինչ կատարվում է մեր հեռուստատեսությունում:

- Հայկական կինոյի մեծագույն պրոբլեմներից մեկը թույլ և ոչ պրոֆեսիոնալ սցենարների առկայությունն է: Իսկ մեր կինոարտադրությունը խայտառակ վիճակում է, և ընդհանրապես գոյություն չունի:

- Ի՞նչն է պատճառը, որ բազմաթիվ հրաշալի ֆիլեր ծնած Ֆիլմարվեստը, ով ունեցել է բազմաթիվ լեգենդար դերասաններ և ռեժիսորներ, այդ վիճակում է:

- Կինոն այսօր բաժանվել է հեռուստատեսությունից, անգամ վավերագրական ֆիլմերը, որոնք նկարվում են Հայաստանում, օրինակ՝ Հրանտ Հակոբյանի «Լքված կղզու բնակիչները», ինչպես նաև Վարդան Հովհանիսյանի «Մարդիկ խաղաղության և պատերազմի ժամանակ» փայլուն վավերագրական ֆիլմերը, «ՈսկեԾիրան» փառատոնին ստանալով գլխավոր մրցանակը, սեփական երկրում չեն ցուցադրվում:

- Իսկ ինչպիսի՞ն է այսօր հայ մտավորականությունը:

- Ես հրաժարվեցի մտավորական կոչումից, որովհետև իմ գործընկերների մեծ մասը վաճառվեց: Այն պահին, երբ մտավորականը վաճառվում է, նա համաձայնվում է ստել, այն պահին, երբ նա սկսում է ստել, նա այլևս մտավորական չէ:

-Իսկ ձեզ դուր է գալիս Հայաստանում ապրելը:

- Ես ապրում եմ այն երկրում, որտեղ ինձնից ինչ որ բան կախված է, բայց մենք հայերս տնից չենք վռնդում մեր ծնողներին միայն այն պատճառով, որ նրանք ծերացել են և իրավունք չունենք թողել մեր երկիրը միայն այն պատճառով, որ այն հարմար չէ ապրելու համար: Ինձ դուր է գալիս, բայց ես ավելի շատ կարծում եմ, որ պետք է իմ երկրին դուր գա, որ ես այստեղ ապրեմ:

اگر ۱۰۰۰ سال نیز بگذرد

"اورهان کمال چنگیز"، مقاله‌نویس روزنامه چپ‌گرای "رادیکال" با اشاره به سفر اخیر یکی از دوستانش به لبنان و دیدارش از محله‌های ارمنی‌نشین بیروت طی مطلبی در یکی از شماره‌های اخیر این روزنامه نوشت: "چندی پیش دوستم از سفر به لبنان بازگشت و به دیدار من آمد و گفت: "چنگیز، اگر ۱۰۰۰ سال نیز بگذرد "مسئله ارمنی" به پایان نمی‌رسد. این گفته دوستم در حقیقت بیانگر این مسئله است که با سیاست‌های اتخاذی فعلی دولت نمی‌توان راه حل و پایانی برای این موضوع (مسئله ارمنی) متصور بود". چنگیز در ادامه می‌نویسد: "دوستم به من گفت، در آنجا ارمنیانی را دیدم که وقایع سال ۱۹۱۵ برای آنان رویدادی بود که همین دیروز به وقوع پیوسته بود. تلاش ما (ترکیه) همواره بر این اصل بوده است که تنها این موضوع را نفی کنیم. دولتمردان ما فکر می‌کنند با نفی این موضوع سرانجام ارمنیان و جهانیان روزی این موضوع (مسله ارمنی) را فراموش خواهند کرد و ترکیه نفسی راحت خواهد کشید. اما حقیقت آن است که ترکیه هیچ سیاست و استراتژی مدونی برای این مسئله ندارد. آنکارا تلاش می‌کند دهان تمامی کسانی را که درباره نسل‌کشی ارمنیان سخن می‌گویند ببندد. بعد از به قدرت رسیدن حزب "عدالت و توسعه" در سال ۲۰۰۲ آزادی‌ها در ترکیه به مراتب بیشتر شده است، اما سخن گفتن درباره نسل‌کشی ارمنیان همچنان موضوعی ممنوعه به شمار می‌رود". در بخش دیگری از این مقاله، نگارنده با اشاره به شناسایی نسل‌کشی ارمنیان از سوی کشورهای مختلف جهان چنین می‌نویسد: "امروز بیش از بیست کشور نسل‌کشی ارمنیان را به رسمیت شناخته‌اند و در آینده مطمئناً بر شمار آنان افزوده خواهد شد. اگر امروز هستند کشورهایی که نسل‌کشی را به رسمیت نمی‌شناسند آن به معنای نفی واقعیت نسل‌کشی نیست، بلکه منافع ملی این کشورها چنین حکم کرده است .

ماهنامه ارمنی- فارسی زبان

لویس

صاحب امتیاز ، مدیر مسئول و سردبیر

ادیک باغداساریان

نشانی نشریه : تهران صندوق پستی ۹۴۸۸-۱۵۸۷۵

پست الکترونیکی: louys_monthly@yahoo.com

نشانی اینترنت : www.louysonline.com

چاپ احسان- تهران خیابان انقلاب شماره ۱۱۴۸ کدپستی ۶۳۵۶۱-۱۳۱۵۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۶۱

۲۰ صفحه تکشماره ۵۰۰ تومان

اشتراک مجله:تکشماره ۵۰۰ تومان ایران یک سال ۶۰۰۰ تومان خارج ۵۰ دلار

شماره حساب **۱۴۰۶۸۶۴۹۲** بانک تجارت شعبه مجیدیه سه راه ارامنه

- مقالات و دیدگاه های مندرج در ماهنامه «لویس» لزوما" بیانگر موضع مدیر مسئول و هیئت سردبیری نیست.
- مقالات ، عکس ها و مطالب رسیده باز گردانده نمی شود.
- نشریه در حک و اصلاح مقاله ها مجاز است.
- استفاده از مطالب « ماهنامه لویس» با ذکر ماخذ آزاد است.

در گذرگاه تاریخ

منبع : مجموعه اسناد تاریخی نژادکشی ارمنیان در امپراتوری عثمانی - ایروان ۱۹۹۱

گردآوری و ویرایش : پرفسور آکادمیسین م.گ. نرسیسیان

ترجمه : ادیک باغداساریان (ا.گرمانیک)

نامه کنسول روسیه در سامسون به زینویف سفیر این کشور در استامبول

شماره ۳۷۴ سامسون، ۱۲ سپتامبر ۱۹۰۱

... ساکنان ارمنی سامسون با دریافت اخباری که این روزها در کشور شایع شده بار دیگر در ترس و وحشت بسر می برند. این اخبار حاکی از آن است که در ولایات حلب، ارزروم و بیتلیس برخوردهایی رخ داده و کشتارهایی در وان صورت گرفته است.

در سنجک ما گرچه همه چیز طبیعی بنظر می آید اما باید خاطر نشان شد که پس از روزهای بحرانی اخیر، وضع روستاییان شوربخت و بی گناه ارمنی سال به سال رو به وخامت نهاده است و رفتار خشن و بی رحمانه و مستمر مقامات دولتی (بویژه مالیات های بسیار سنگین که بر دوش آنها نهاده شده) شوربختی آنها را به حد کمال رسانده است.

در طی ده سال گذشته تعداد زیادی از روستاییان ارمنی از این سنجک دور شده اند و دیگر باز نگذاشته اند تعداد زیادی از آنان به قلمرو ما (روسیه-مترجم) پناه آورده اند و در سواحل قفقاز اسکان گزیده اند.

در سال ۱۸۹۰ در سراسر سنجک بیش از ۲۲۰۰۰ ارمنی زندگی میکردند در حالیکه اکنون ۱۲۰۰۰نفر از آنان باقی مانده اند که جدول زیر چگونگی اسقرار آنان را نشان می دهد.

سامسون	۲۵۰۰ نفر
چهارشنبه و روستاهای مجاور	۷۲۰۰ نفر
ترم، اونی، فاش و روستاهای مجاور	۱۵۰۰ نفر
بافر و روستاهای مجاور	۸۰۰ نفر
جمع	۱۲۰۰۰ نفر

تعداد روستایهای ارمنی نشین در سنجک اکنون به ۳۰ می رسد که ۷۰-۵۰ خانوار در هر یک زندگی می کنند.

زیوپیچی

بخشی از گزارش زینویف سفیر روسیه در استامبول به وزارت امور خارجه آن کشور

بیوک دره،

۲۰ سپتامبر (۱۳اکتبر)۱۹۰۱

در نامه شماره ۲۰۰ مورخ ۳۱ اوت (۱۳ سپتامبر) افتخار داشتم به اطلاع مقام محترم وزارت امپراتوری برسانم که به دلیل اخبار مربوط به اذیت و تعقیب ارمنیان ساکن در آسیای صغیر، لازم دانستم از کنسول ما در وان بخواهم جهت بررسی صحت اخبار به منطقه موش و ساسون رهسپار گردد.

بر پایه گزارش تومانسکی مشاور همکار مورخ ۲۹ ماه اوت که به تازگی دریافت کرده ام و نسخه ای از آن جهت اصلاع آن مقام منیع به اداره اول وزارت خانه ارسال خواهم نمود، مشخص شده است که این اخبار اقرار نبوده اند.

تومانسکی شخصا در بازدید از روستای موکونک واقع در دشت موش مشاهده کرده است که آن منطقه به آتش کشیده و ویران شده است و تعداد ۶۰ نفر از ارمنیان محلی به دستور مقامات دولتی دستگیر شده اند و تنها ۵ نفر در روستا باقی مانده اند.

بجز آن، از اطلاعاتی که تومانسکی گردآوری کرده است مشخص می شود که از ماه ژانویه سال جاری در روستاهای ارمنی موش و ساسون تعداد ۶۴ ارمنی کشته و ۱۷ نفر زخمی شده اند...

معاون کنسول ما پس از رسیدن به موش شهر را در وضع بحرانی یافته است و به همین دلیل هم تصمیم گرفته پرچم روسیه را در بالای ساختمان محل اقامت برافرازد. این اقدام تاثیر بسزایی روی رفتار مقامات دولتی ترک نهاده است...

از گزارشهای تومانسکی می توان چنین جمع بندی کرد که دولت ترکیه آگاهانه تلاش می کند تا از وجود ارمنیان خلاص شود و یا آنها را در چنان شرایط سختی قرار دهد که اینان به اسیران حلقه به گوش بدل شوند. به همین دلیل، آنها مترصد هستند ارمنیان ساسون را که در کوههای آن منطقه ساکن هستند و از امکان دفاع در برابر اوباش و اراذل و چپاولگران برخوردارند، مجبور کنند به دشت موش نقل مکان دهند. من بلادرنگ توجه جدی سلطان و دولت او را به اوضاع سنجک موش جلب خواهم نمود...